Afgørelser – Reg. nr.: 02300.00

Fredningen vedrører: Tornby Klitplantage, Liver Å

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:
Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet: 08-05-1956

Fredningsnævnet: 27-03-1956

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET >

REG. NR. 2300.

8/5-1956

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1956, den 8. maj, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1224/56 vedrørende fredning af et baronesse Carin de Plessen, Los Altos, Californien, tilhørende areal syd for Tornby klitplantage.

I den af fredningsnævnet for Hjørring amt den 27. marts 1956 afsagte kendelse hedder det:

"Da arealerne omkring Liver Å's udløb i Skagerak på grund af deres landskabelige skønhed og storslåede natur og den til arealerne, særlig som følge af forekomsten af et par sjældne planter, knyttede videnskabelige interesse, efter fredningsnævnets skøn bør bevares for eftertiden i deres nuværende tilstand og derfor bør fredes, er der i forbindelse med en frivillig fredning af nogle øst for åen liggende arealer, matr. nr. 6c, 10i, 44, 45, 49, 69 og 86 Sdr. Tornby, Tornby sogn, truffet aftale mellem landsretssagfører Alex Troedsson, København, som generalbefuldmægtiget for ejeren af matr. nr. 48b, Sdr. Tornby, Tornby sogn, baronesse Carin de Plessen, Los Altos, Californien, og Fredningsnævnet for Hjørring Amtsrådskreds om fredning af dette areal mod en erstatning af 2.000 kr.

Nævnet bestemmer herefter, at matr. nr. 48b Sdr. Tornby by, Tornby sogn, der ligger mellem Liver Å og havet, og iøvrigt indenfor de med en grøn skygget linie på vedhæftede kort viste grænser vil være at frede således, at der pålægges arealet følgende servitut:

Tilstanden på det fredede areal må ikke forandres, men arealet skal henligge på samme måde som hidtil. Om raltagning se dog nedenfor.

Det må som følge heraf ikke yderligere opdyrkes eller beplantes, ligesom det ikke må bebygges. Det skal dog være ejeren tilladt

Bestemmelser

at opføre et beboelseshus eller en jagthytte eller et sommerhus, dog kun i 1 etage, på grunden, dog at situationsplan, tegninger og planer til byggeriet forud vil være at forelægge nævnet til godkendelse.

Det på arealet nu liggende lille træhus, der er vist på kortet, må bibeholdes. Genopførelse kan kun ske efter samråd med Fredningsnævnet.

Den på arealet værende naturlige vegetation, derunder den særlig karakteristiske bevoksning af klittorn, skal bevares som sådan. Ejeren skal dog have ret til afhugning, men ikke til rydning, af generende klittorn. Selvsåede træer af enhver art kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning uden udgift for ejeren.

Der må ikke på arealet foretages gravning af sten, grus, sand eller ler. Egentlig afgravning eller påfyldning af det naturlige jordsmon eller henkastning af affald herpå må ikke finde sted.

Det skal dog være tilladt ejeren at udleje retten til at tage ral på stranden indenfor det med en rød skygget linie på kortet viste område.

Der må ikke på arealet anbringes master, boder, skure eller andre indretninger, der kan virke skæmmende. De for kreatur- og fåregræsning nødvendige læskure må dog opføres, men kun efter nævnets nærmere anvisning.

Lodsejeren har iøvrigt ret til at benytte arealet på samme måde og i samme omfang som hidtil - derunder kan jagten og fiskeriet udnyttes som hidtil.

Der tillægges almenheden ret til at færdes til fods og til at opholde sig på og bade fra arealet, opdyrket areal dog undtaget. Dog må der ikke dannes nye stier, og teltslagning, kampering og båltænding er ikke tilladt. Løse hunde må ikke medtages af andre end ejeren, lejeren eller af disse bemyndigede. Al færdsel og ophold på arealet sker iøvrigt efter fredningsnævnets nærmere bestemmelse og under iagttagelse af de ordensregler, dette måtte foreskrive. Måtte det vise sig nødvendigt til bevoksningens bevarelse eller af andre grunde, kan nævnet helt eller delvis forbyde færdsel og ophold på dele af arealet.

Påtaleberettiget er ejeren, Fredningsnævnet for Hjørring Amtsrådskreds og Danmarks Naturfredningsforening hver for sig eller i forening.

I anledning af fredningen tillægges der ejeren en erstatning på 2.000 kr.,med renter 5% p.a. fra den 1. juli 1955, indtil beta-

Bestemmelser

ling sker.

Det samlede areal, der er omfattet af fredningen, udgør 35,4 ha, hvoraf ca. 21,4 ha omfattes af klitfredningen i medfør af lov nr. 163 af 11. maj 1935.

Da gennemførelsen af denne fredning findes at være en sag af stor betydning for hele landet, vil erstatningen være at udrede med to trediedele af statskassen og een trediedel af Hjørring Amtsfond.

Denne kendelse vil være at tinglyse på matr. nr. 48b med respekt af nu påhvilende hæftelser og servitutter, hvorom henvises til tingbogen."

Konklusionen er sålydende:

"Matr. nr. 48b Sdr. Tornby by, Tornby sogn, der tilhører baronesse Carin de Plessen, Los Altos, Californien, og som er beliggende mellem Liver Å og havet og iøvrigt indenfor de med en grøn skygget linie på vedhæftede kort viste grænser, bør fredes som foran nærmere bestemt.

Påtaleret har ejeren, Fredningsnævnet for Hjørring Amtsrådskreds og Danmarks Naturfredningsforening, hver for sig eller i forening.

I erstatning for fredningen betales til baronesse Carin de Plessen 2.000 kr., med renter 5% fra den 1. juli 1955, til betaling sker.

Erstatningen udredes med to trediedele af statskassen og een trediedel af Hjørring Amtsfond."

Kendelsen er i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, forelagt overfredningsnævnet, som tidligere har besigtiget arealet.

Da overfredningsnævnet kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste. Et kort nr. Hj. 109, hvor det fredede område er vist med en krydsskraveret bræmme, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Hjørring amt den 27. marts 1956 afsagte kendelse vedrørende fredning af et baronesse Carin de Plessen, Los Altos, Californien, tilhørende areal syd for Tornby klitplantage stadfæstes.

I erstatning tillægges der baronesse Carin de Plessen 2.000 kr. med renter 5% p.a. fra den 1. juli 1955 at regne, til betaling sker.

Erstatningen udredes med to trediedele af statskassen og een trediedel af Hjørring amtsfond.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

F. Grage
overfredningsnævnets sekretær

OVERFREDNINGSNÆVNET >

REG. NR. 2300.

8/5-1956

U_D_S_K_R_I_F_T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS_KENDELSESPROTOKOL.

År 1956, den 8. maj, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1225/56 vedrørende fredning af et gårdejer Jens Svendsen, Sdr. Tornby, tilhørende areal syd for Tornby klitplantage.

I den af fredningsnævnet for Hjørring amt den 27. marts 1956 afsagte kendelse hedder det:

"Da arealerne omkring Liver Å's udløb i Skagerak på grund af deres landskabelige skønhed og storslåede natur og den til arealerne, særlig som følge af forekomsten af et par sjældne planter, knyttede videnskabelige interesse, efter fredningsnævnets skøn bør bevares for eftertiden i deres nuværende tilstand og derfor bør fredes, er der i forbindelse med en frivillig fredning af det mellem åen og havet liggende matr. nr. 48b Sdr. Tornby by, Tornby sogn, truffet aftale mellem gårdejer Jens Svendsen, Sdr. Tornby, som ejer af neddenævnte arealer øst for åen og Fredningsnævnet for Hjørring Amtsrådskreds om fredning af disse arealer mod en erstatning af 10.200 kr.

Nævnet bestemmer herefter, at matr. nr. 6c, 10i, 44, 45, 49, 69 og 86 Sdr. Tornby, Tornby sogn, der ligger mellem Liver Å og den med grøn skygget linie på vedhæftede kort angivne grænse, vil være at frede således, at der pålægges arealerne følgende servitut:

Tilstanden på de fredede arealer må ikke forandres, men arealerne skal henligger på samme måde som hidtil.

De må som følge heraf ikke yderligere opdyrkes eller beplantes, ligesom de ikke må bebygges. Det skal dog være ejeren tilladt at pløje engen på matr. nr. 49, 69 og 86 op, når græsbestanden trænger til fornyelse, ligesom læbæltet, der ligger langs matr.

nr. 6c og 101's sydskel, må bibeholdes.

Den på arealerne værende naturlige vegetation, derunder den særlig karakteristiske bevoksning af klittorn, skal bevares som sådan. Ejeren skal dog af hensyn til græsningen have ret til afhugning, men ikke til rydning, af klittorn. Selvsåede træer af enhver art kan fjernes ved fredningsnævnets foranstaltning uden udgift for ejeren.

Der må ikke på arealerne foretages gravning af sten, grus, sand eller ler. Egentlig afgravning eller påfyldning af det naturlige jordsmon eller henkastning af affald herpå må ikke finde sted.

Der må ikke på arealerne anbringes master, boder, skure eller andre indretninger, der kan virke skæmmende. De for kreatur- og fåregræsning nødvendige læskure må dog opføres, men kun efter nævnets nærmere anvisning.

Lodsejeren har iøvrigt ret til at benytte arealerne på samme måde og i samme omfang som hidtil - derunder kan jagten og fiskeriet udnyttes som hidtil.

De på arealerne voksende svampe tilkommer ejeren.

Der tillægges almenheden ret til at færdes til fods og til at opholde sig på arealerne, opdyrkede arealer dog undtaget. Dog må der ikke dannes nye stier, og teltslagning, kampering og bålтænding er ikke tilladt. Løse hunde må ikke medtages af andre end ejeren. Al færdsel og ophold på arealerne sker iøvrigt efter Fredningsnævnets nærmere bestemmelse og under iagttagelse af de ordensregler, dette måtte foreskrive. Måtte det vise sig nødvendigt til bevoksningens bevarelse eller af andre grunde, kan nævnet helt eller delvis forbyde færdsel og ophold på dele af arealerne.

Påtaleberettiget er ejeren, Fredningsnævnet for Hjørring Amtsrådskreds og Danmarks Naturfredningsforening hver for sig eller i forening.

I anledning af fredningen tillægges der ejeren en erstatning på 10.200 kr. med renter 5% p.a. fra den 1. juli 1955, til betaling sker.

De i ejendommen foruden ejeren berettigede, som alle har været indvarslet, har ikke udtalt sig imod denne fredning og har ikke ønsket erstatningen afdraget på pantegælden.

Det samlede areal, der omfattes af fredningen, udgør 79,5 ha, hvoraf 12 ha ligger indenfor en afstand af 300 m fra statsskov,

medens 13,4 ha ligger i zone 2 ifølge byplan til Tornby-Vidstrup Kommunes kystområde, i hvilken zone sommerhuse ikke må opføres,

Da gennemførelsen af denne fredning findes at være en sag af stor betydning for hele landet, vil erstatningen være at udrede med to trediedele af statskassen og een trediedel af Hjørring Amtsfond.

Denne kendelse vil være at tinglyse på fornævnte matrikelnumre med respekt af de nu påhvilende servitutter, men forud for påhvilende pantegæld i henhold til tingbogen."

Konklusionen er sålydende:

"Matr. nr. 6c, 10i, 44, 45, 49, 69 og 86 Sdr. Tornby, Tornby sogn, der tilhører gårdejer Jens Svendsen, Sdr. Tornby, og som er beliggende mellem Liver Å og den med en grøn skygget linie på vedhæftede kort angivne grænse, bør fredes som foran nærmere bestemt.

Påtaleret har ejeren, Fredningsnævnet for Hjørring Amtsrådskreds og Danmarks Naturfredningsforening, hver for sig eller i forening.

I erstatning for fredningen betales til gårdejer Jens Svendsen 10.200 kr. med renter 5% p.a. fra den 1. juli 1955, til betaling sker.

Erstatningen udredes med to trediedele af statskassen og een trediedel af Hjørring Amtsfond."

Kendelsen er i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, forelagt overfredningsnævnet, som tidligere har besigtiget det pågældende areal.

Da overfredningsnævnet kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste. Et kort nr. Hj. 109, hvor det fredede område er vist med en enkeltskraveret bræmme, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Hjørring amt den 27. marts 1956 afsagte kendelse vedrørende fredning af et gårdejer Jens Svendsen, Sdr. Tornby, tilhørende areal syd for Tornby klitplantage stadfæstes.

I erstatning tillægges der gårdejer Jens Svendsen, Sdr. Tornby, 10.200 kr. med renter 5% p.a. fra den 1. juli 1955 at regne, til betaling sker.

Erstatningen udredes med to trediedele af statskassen og een trediedel af Hjørring amtsfond.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

F. Grage

F. Grage
overfredningsnævnets sekretær

FREDNINGSNÆVNET >

REG. NR. 2300

U d s k r i f t

a f

forhandlingsprotokol for Fredningsnævnet
for Hjørring Amtsrådskreds og de dermed
i forbindelse stående købstæder.

sag FS 275/1953 angående fredning af arealer syd for Tornby Klitplantage.

K e n d e l s e afsagt 27. marts 1956.

vedr. matr.nr. 48b Sdr. Tornby by, Tornby sogn.

CITERET FULDT UD I OFN. K. AF 8/5 1956

REG. NR. 2300 27/3 ...

U d s k r i f t

a f

forhandlingsprotokol for Fredningsnævnet
for Hjørring Amtsrådskreds og de dermed
i forbindelse stående købstæder.

sag FS 275/1953 angående fredning af arealer syd for Tornby Klitplantage.

K e n d e l s e afsagt 27. marts 1956.

vedr. matr. nr. 6c m.fl. Sdr. Tornby by, Tornby sogn.

CITERET FULDT UD I OFN K. AF 8/5 1956

KORT >

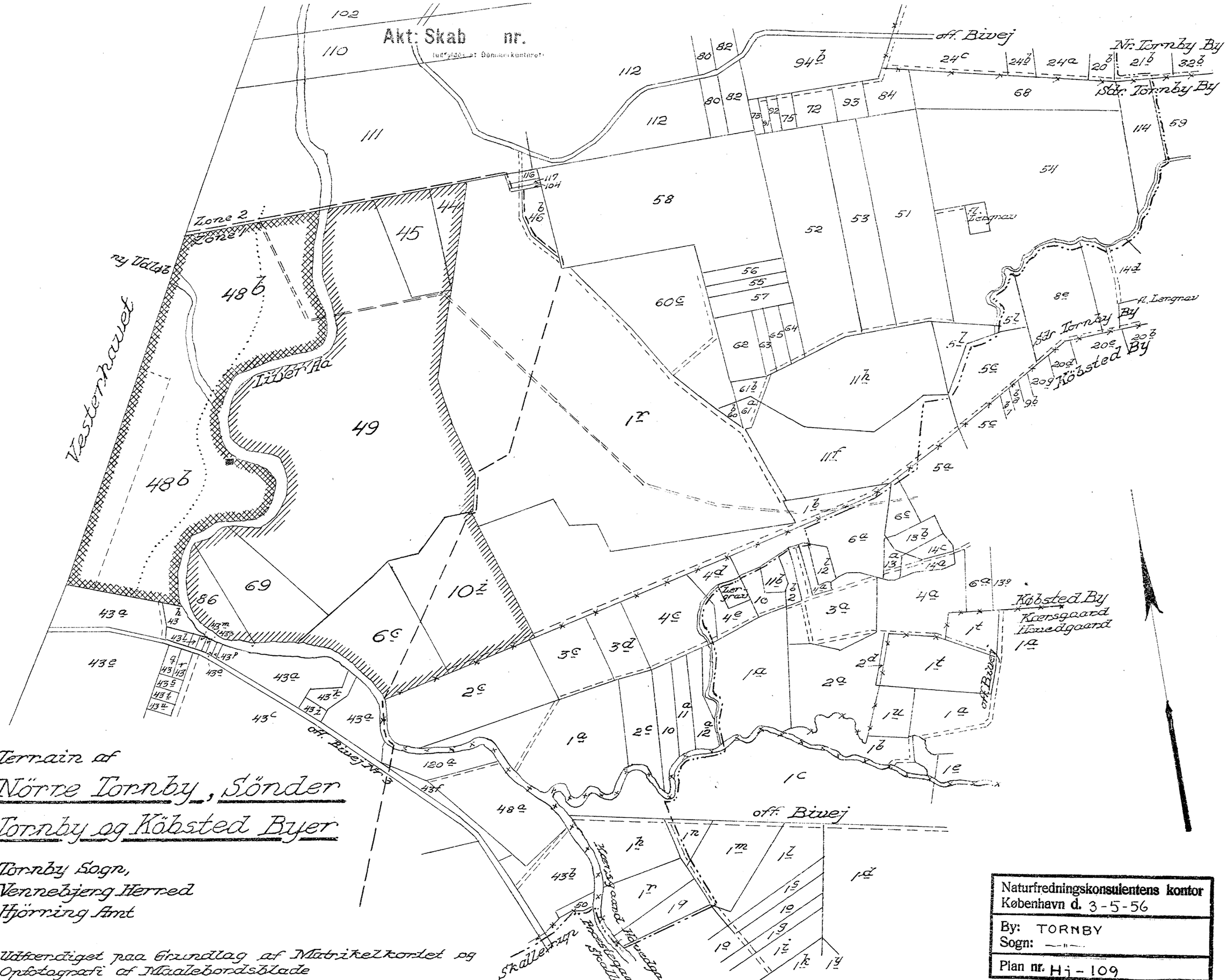

Terrain af

Nörre Tornby, Sönder Tornby og Köbsted Byer

Tornby Sogn,
Vennebjerg Herred
Hjörring Amt

Udfærdiget paa Grundlag af Matrikelkortet og Opfotografi af Maalebordsblade

Hele Matr. Nr. 6c, 10i, 44, 45, 48b, 49, 69 og 86 Sönder Tornby By naturfredes

Udfærdiget den 28. April 1956 som en Kopi af det af mig den 18. Juli 1955 udfærdiget Tinglysningskort

Rahen-Skov
Landinspektör

Maalforhold : 1:10000

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 3-5-56
By: TORNBY
Sogn: —"—
Plan nr. Hj-109

Signaturforklaring

- Zonegrænse i Henhold til Byplanen
- Grænse for Byplanomraadet
- Klitfredningsgrænse
- 300 m's Grænse fra Statsplantage
- Ejerlausgrænse - Sognegrænse
- Areal hvorfra Raltagningsretten er udlejet
- Eksisterende Bygning
- FREDNINGSGRÆNSER

168-55-

Justitsministeriets gen.

At denne kort-genpart er nøjagtig genpart af det originale kort vedrørende ejendommen
nr. 6c, 10i, 44, 45, 48b, 4 69 og 86 Sønder Tornby By Tornby Sogn
Hjörring, 28. April 1956
Navn (Rahen-Skov)

2 fløj

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.: 02300.00

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

FREDNINGSNÆVNET
for
Nordjyllands amts nordlige fredningskreds
Banegårdspladsen 4, 9700 Brønderslev
Telf. 08 820388

REG. NR. 2300

30. november 1987

Brønderslev, den Fs. 257/87

Modtaget
Skov- og Naturstyrelsen
1 DEC. 1987

Nordjyllands amtskommune
Forvaltningen for Teknik og Miljø
Miljøkontoret
Niels Bohrs Vej 30;
9220 Aalborg øst

Deres j. nr. 9-21-12/204-1-87.

Nordjyllands amtskommune, Landskabskontoret, har ved skrivelse af 9. oktober 1987 fremsendt ansøgning fra Miljøkontoret om tilladelse til bagfyldning af eksisterende faskiner ved amtsvandløbet Liver å.

Arealet er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 8. maj 1956.

Fredningsnævnet skal herved meddele tilladelse til det ansøgte på vilkår,

at fyldmaterialet skal hentes fra selve åløbet og ikke fra de nærliggende klitter

at fyldningerne ikke tilsåes, men tilplantes med marehalm eller hjælme.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af bl. a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af denne skrivelse.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.

Såfremt en klage er indgivet, må nævnets tilladelse ikke udnyttes, førend sagen er færdigbehandlet af overfredningsnævnet.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 5 år fra dato.

P. m. v.

P. Holm-Christiansen

Miljøministeriet
J. nr. F. 1303/14-40 BH.

FOTO VENTER

2300.00

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
Telefon 96 30 70 00

Nordjyllands Amt,
Natur- og miljøkontoret,
Niels Bohrs Vej 30,
Postboks 8300,
9220 Aalborg Øst.

Aalborg, den 3. juli 2002.

FS 20/2002: vedrørende ansøgning om tilladelse til at udskifte en bro ved Liver Å's udløb på matr. nr. 48 b Sdr. Tornby.

Deres journal nr. 9-26-204-0001-02.

Ved skrivelse af 16. maj 2002 har De på vegne Hirtshals Kommune ansøgt nævnet om tilladelse til at etablere en ny træbro over Liver Å ved dens udmunding i stranden.

Fredningsnævnet afholdt den 2. juli 2002 besigtigelse og forhandling i sagen. Udskrift af protokollen vedlægges til orientering.

Det fremgår af fredningskendelsen blandt andet, at der på arealerne ikke må anbringes master, boder, skure eller andre skæmmende indretninger ligesom der ikke må dannes nye stier.

Nævnet besluttede at tillade etablering af en ny bro samme sted som den eksisterende, idet der herved tages hensyn til at broen hovedsagelig benyttes af personer der går langs stranden samt til, at der herved ikke trampes yderlige stier i terrænet. Det er en forudsætning for tilladelsen, at broen under overholdelse af vandløbslovens krav bygges så lav som muligt.

Tilladelsen meddeles i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 1 og kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning. Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb og bortfalder såfremt den ikke udnyttes inden 3 år.

Sortsøe Jensen.

Tirsdag, den 2. juli 2002 kl. 14.30 afholdt Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt besigtigelse og forhandling i

FS 20/2002:

Ansøgning om tilladelse til at udskifte en bro ved Liver Å's udløb på matr. nr. 48 b Sdr. Tornby på et areal omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 8. maj 1956 om fredning af et areal syd for Tornby Klitplantage.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det amtsrådsvalgte medlem Knud Erik Jeppesen og det kommunaltvalgte medlem Jens Winther.

For Nordjyllands Amt, Natur- og Miljøkontoret mødte Claus Riber Knudsen.

For Hirtshals Kommune mødte Finn Munch.

For Gerda Diget mødte Claus Diget, der oplyste, at han endvidere gav møde som ejer af arealet nord for Liver Å, idet hans moder, Gerda Diget er ejer af arealet syd for åen. De matrikulære forhold herom blot endnu ikke bragt i orden.

Der fremlagdes skrivelse af 16. maj 2002 fra Nordjyllands Amt med bilag 1 - 6.

Finn Munch påviste i terrænet stedet for etablering af den nye bro, om hvis dimensioner han henviste til det fremlagte materiale. Den nye bro vil ikke blive højere end den eksisterende ligesom der ikke vil blive etableret nye stier dertil, idet der allerede i terrænet er trampestier formentlig fra lystfiskere.

Claus Riber Knudsen bemærkede at den nye bro landskabeligt vil blive bedre beliggende end den gamle, da den ikke vil kunne ses fra stranden i samme omfang.

Claus Diget havde ingen bemærkninger til broens dimensioner, men foreslog, at den nye og tiltrængte bro etableres hvor den gamle er, idet den hovedsagelig benyttes af personer, der går ad stranden og må benytte broen som eneste overgang af Liver Å i nærheden af udløbet.

Nævnet voterede og besluttede at tillade det ansøgte, dog således at broen etableres samme sted som den eksisterende.

Således passeret.

Sortsøe Jensen.

Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 3025 5459
mail:nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk

Den 22. november 2024

Hjørring Kommune

Vedr. FN-NJN-48-2024:

Rydning af vedplanter og invasive arter i Tornby Klitplantage.

Fredningsnævnet har den 9. oktober 2024 fra Hjørring Kommune modtaget ansøgning om tilladelse til at foretage rydning af vedplanter og invasive arter på matr.nr. 44, 45, 48b, 49, 69, 86, 6c, 10i, Sdr. Tornby By, Tornby, der ejes af Mette Diget, som har meddelt accept af ansøgte.

Fredningsnævnet har efter foretagen høring behandlet sagen på skriftligt grundlag med deltagelse af det samlede nævn.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele dispensation til det ansøgte. Begrundelsen for afgørelsen fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens grundlag

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 8. maj 1956 om fredning af arealer syd for Tornby Klitplantage, Liver Å, der har til formål at arealerne skulle henligge som de var på fredningstidspunktet.

Fredningen har følgende bestemmelse:

> "…
>
> Den på arealerne værende naturlige vegetation, derunder den særlig karakteristiske bevoksning af klittorn, skal bevares som sådan. Ejeren skal dog af hensyn til græsningen have ret til afhugning, men ikke til rydning, af klittorn. Selvsåede træer af enhver art kan fjernes ved fredningsnævnets foranstaltning uden udgift for ejeren. Der må ikke på arealerne foretages gravning, af sten, grus, sand eller ler. Egentlig afgravning eller påfyldning af det naturlige jordsmon eller henkastning af affald herpå må ikke finde sted.
>
> …".

Hjørring Kommune har om formålet og baggrunden for det ansøgte oplyst:

".

Formålet med naturplejen er først og fremmest at forhindre spredningen af invasive arter og derefter rydde mindre områder med havtorn for at forbedre mulighederne for afgræsning og skabe ny dynamik og variation i vegetationen. Forekomsterne af invasive arter og de ønskede rydninger er vist på kortbilag 2.

Arealerne er gennem mange år blevet afgræsset med får og kreaturer, men trods afgræsningen breder bevoksning af primært havtorn sig på bekostning af den græs/urtevegetation, der er karakteristisk for overdrev og habitatnaturtyperne enebærklit, rigkær og grå/grøn klit.

Havtornkrattet er flere steder så tæt, at det begrænser kreaturernes færdsel og dermed forhindrer afgræsningen.

Desuden findes der spredt i området bevoksninger af rynket rose, sitkagran og glansbladet hæg. Disse arter bør fjernes hurtigst muligt for at undgå spredning.

Naturplejen ønskes udført på følgende måde:

- Rynket rose graves op og fjernes. Hvor det pga. af terrænet ikke er muligt, bliver roserne knust.

- Glansbladet hæg fældes og fjernes og roden rykkes op.

- Sitkagran fældes. Træer < 150 cm efterlades på stedet. Større træer fjernes.

- Havtorn rykkes op og fjernes.

- For at nå frem til de invasive arter og ryddede områder, knuses der spor gennem havtornkrattet. Derved skabes der variation i vegetationen samtidig med at kreaturerne vil være mere tilbøjelige til at færdes på større del af området.

Kørsel i området begrænses mest muligt. Derfor vil det i løbet af rydningsarbejdet blive vurderet, om noget af det materiale der skal fjernes, kan samles og brændes af for at minimere kørsel. Evt. afbrændingspladser vil blive valgt ud fra vegetationen, fx så der laves bål ovenpå partier af rynket rose.

Hvis der skal brændes af, skal det anmeldes til kommunens Team Miljø. Derfor sendes denne ansøgning videre til Team Miljø, hvis behovet opstår.

Denne ansøgning gælder hele området vist på bilag 1. Da der er tale om et forholdsvis stort areal på i alt 110 ha med vanskelig fremkommelighed, ønskes arbejdet udført i to etaper, hvor første etape, på ca. 19 ha er vist på bilag 2, udføres i november-marts 2024/25. Ud fra erfaringerne med metoder og resultater forventes næste etape udført med samme fremgangsmåde i vinteren 2025/26 eller 2026/27.

…"

Hjørring Kommune har den 9. oktober 2024 meddelt følgende vilkår for sin tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3:

"…

Projektet udføres som beskrevet i ansøgningen.

• Kørsel med maskiner begrænses til den nødvendige kørsel i forbindelse med projektet og til færrest mulige kørespor.

• Vedplanter over 1-1,5 meter fjernes fra arealet ved bortkørsel eller afbrænding.

• Rynket rose nedgraves og dækkes med minimum 1 meter sand, gerne mere. Alternativt bortskaffes de opgravede roser fra arealet.

• Efter endt opgravning af vedplanter genetableres terrænet til det oprindelige niveau og indpasses de omkringliggende landskabsformer.

• Projektet må kun udføres i dagtimerne af hensyn til forstyrrelse af bilag IV-arten odder.

Hjørring Kommune derudover oplyst følgende:

"…

Arealerne er registreret som overdrev og beliggende på den gamle stenalderkystskrænt og har en lang historik med afgræsning. Hjørring Kommune har i forbindelse med projektet besigtiget arealet og fundet arter som nikkende kobjælde, smalbladet timian, velduftende gulaks, almindelig kællingetand, bidende stenurt, hjelme, sandstar og ene.

Kommunen vurderer arealet til at være et meget værdifuldt naturareal bestående af en mosaik af klitnaturtyper med højt artsindhold. Arealet er dog også påvirket negativt af tilgroning med vedplanter, høje græsser og invasive arter, som på sigt kan udgøre en trussel for den hjemmehørende vegetation og besværliggøre græsningen.

…"

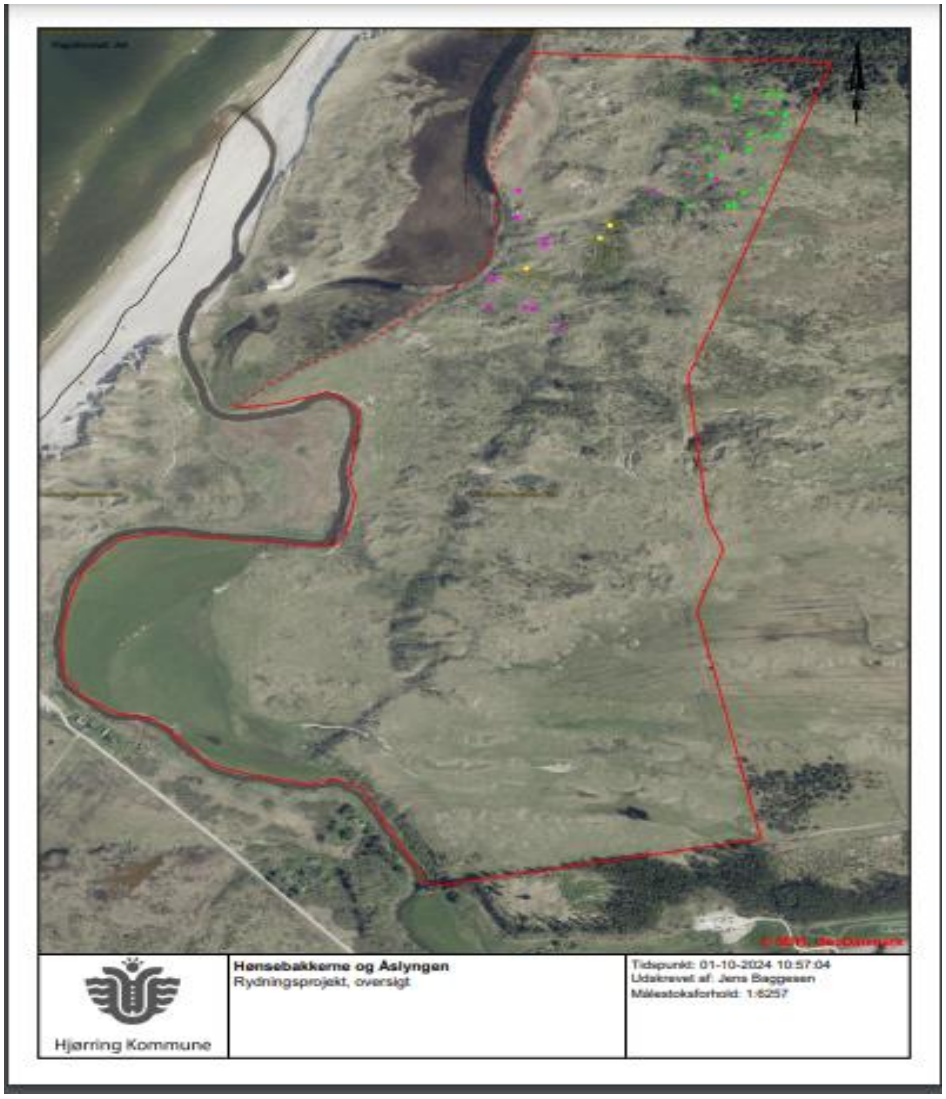

Ovenfor oversigt over projektområdet.

Nedenfor oversigt over indsatser i etape 1.

Hjørring Kommune har oplyst, at første etape forventes udført i løbet af en 3-4 uger i vinteren 2024-2025.

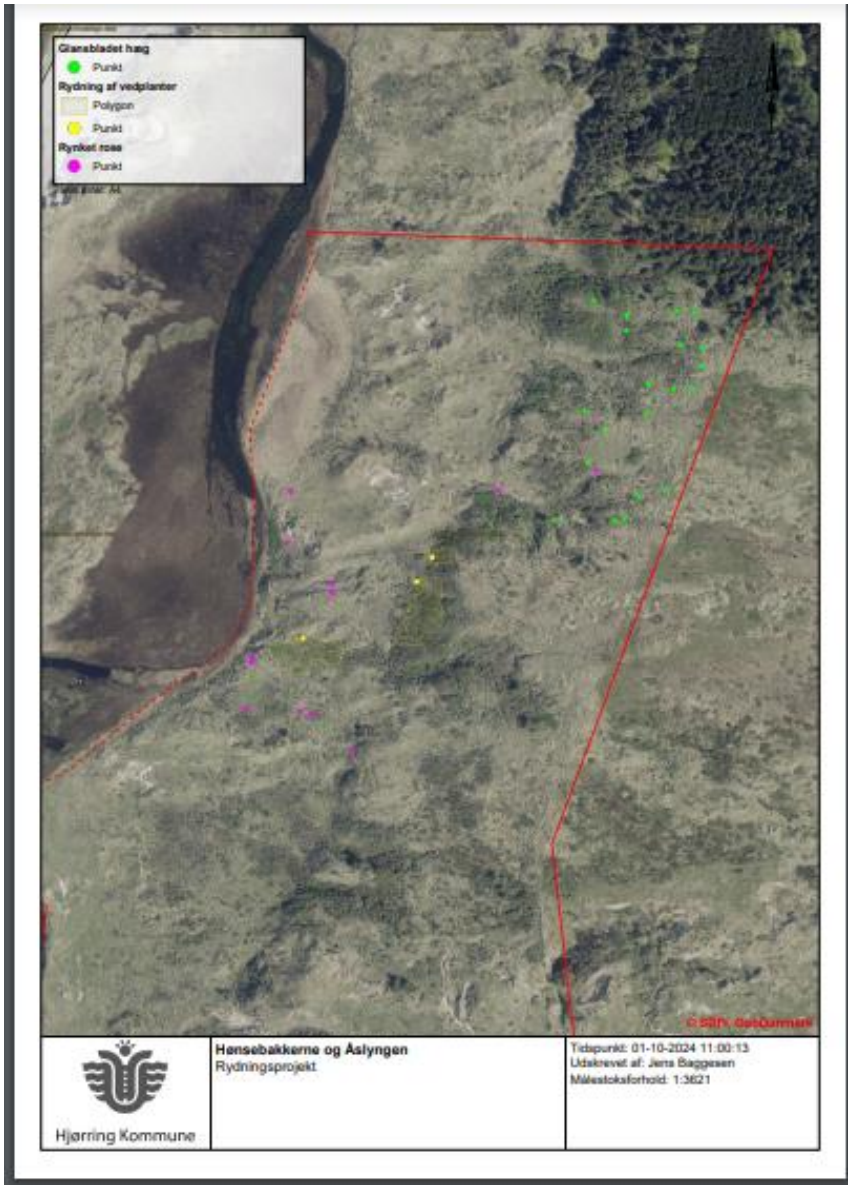

Kommunen har om Natura 2000- og Habitatforhold oplyst følgende:

> "…
>
> Natura 2000: Hele det ansøgte areal er beliggende indenfor Natura 2000-område nr. 6 Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å. Området er på 626 ha og udpeget for at beskytte en række naturtyper og arter særligt naturtypen rigkær samt de mosaikagtige forekomster af klitnatur. De store klitlavninger med mosaik af søer, rigkær, tagrørsump og væld prægede enge og moser har et helt unikt dyre- og planteliv. Området er sandsynligvis det sted i Danmark med flest sjældne plantearter og lobeliesøen Vandplasken er udpeget som særligt naturvidenskabeligt interesse-område grundet dens uforstyrrede beliggenhed. Arter på udpegningsgrundlaget er mygblomst, hedepletvinge, kildevældsvindelsnegl, bæklampret, havlampret og odder.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 6		
Naturtyper:	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Havtornklit (2160)
	Gårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Enebærklit* (2250)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Å-mudderbanke (3270)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Mygblomst (1903)	Hedepletvinge (1065)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Bæklampret (1096)
	Havlampret (1095)	Odder (1355)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Projektområdet er beliggende i en mosaik af habitatnaturtyperne 2160 havtorn klit, 2130 grå/grøn klit*, 2170 gårisklit og 2250 enebærklit*, hvor grågrøn klit og havtorn klit er dominerende. Projektets indsatser vurderes kun at påvirke naturtyperne lokalt, hvorfor projektet ikke vurderes ift. de resterende naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Natura 2000-planen for perioden 2022-2027, som fastsætter målsætningerne og indsatserne for naturtyperne på udpegningsgrundlaget; beskriver i de overordnede målsætninger at:

”Områdets udbredte mosaik af klitnaturtyper sikres. Havtornklit (2160) nedprioriteres i dette område i forhold til grå/grøn klit (2130) og klitlavning (2190), også enebærklit (2250) prioriteres højt.”.

Hvor der kan opstå modsatte interesser i forvaltningen af klitnaturtyperne Natura foreskriver Natura-2000-planen at:

”Havtornklit nedprioriteres i dette område i forhold til grønsværsklit (prioriteret naturtype på EU-niveau) og klitlavning (levested for mange fredede, rødlistede og ansvarsarter), så rydning af havtornkrat accepteres i denne kontekst.

Hvad angår enebærklit, er denne naturtype, ligesom grønsværsklit, prioriteret på EU niveau, så totale rydninger af naturtypen er ikke ønskelig, og om muligt forsøges lysåbne enebærklitter med lysåben grønklitvegetation i bunden bibeholdt.”

Arterne på udpegningsgrundlaget mygblomst (1903), kildevældsvindelsnegl (1013), bæklampret (1096) og havlampret (1095) er tilknyttet våde naturtyper og hedepletvinge (1065) er ikke observeret i området siden starten 1990’erne. Arterne vurderes derfor ikke påvirket af det ansøgte projekt. Odder (1355) er ikke observeret på selve projektarealet, men vurderes at have en stabil bestand i området langs vandløbet og den gamle åslynge vest for projektområdet. Der kan være en midlertidig forstyrrelse af odder under projektets udførelse, men da forstyrrelsen kun står på i en kort periode i dagtimerne samt der er mange muligheder for skjulesteder i krat og rørskov, vurderes projektet ikke at have en væsentlig påvirkning af odder.

På baggrund af ovenstående vurderer Hjørring Kommune at projektet har en naturforbedrende karakter da indsatserne har til formål at bekæmpe invasive arter, tilgroning med vedplanter og

at havtornekrattet ikke spreder sig på bekostning af grågrønklit og enebærklit og forringer tilstanden af naturtyperne. Rydningen af vedplaner vil yderligere skabe passager for græssende dyr samt hvor rynket rose, glansbladet hæg og havtorn ryddes, skabe områder med bart sand, som vil øge den naturlige dynamik på arealerne. Projektet vil altså ikke påvirke naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget negativt.

…"

Hjørring Kommune har om Habitatdirektivets bilag IV-arter udtalt følgende:

"…

I Hjørring Kommune er der fundet følgende arter på habitatdirektivets bilag IV: Mygblomst, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø, strandtudse, odder og flere arter flagermus.

Projektet udføres på tørre lysåbne naturtyper og vurderes at ikke at være egnet levested, raste- eller yngleområde for mygblomst, stor vandsalamander løgfrø og spidssnudet frø som er tilknyttet de våde naturtyper.

Løgfrø kan bevæge sig op til ca. 500 meter væk fra vandhullet og begrave sig i løs sandet jord. Nærmeste fund af løgfrø er ca. 1 km vest for projektområdet inde i Tornby Klitplantage. Arten vurderes derfor heller ikke påvirket væsentligt af projektet.

Da projektet udføres på tørre lysåbne naturtyper, vurderes det at de eneste bilag IV arter, der potentielt kan forekomme i området, er markfirben, standtudse, odder og omstrejfende flagermus. Sidstnævnte kan findes overalt i kommunen.

Flagermus:

Det vurderes at projektet ikke på nogen måde kan påvirke hverken yngle- eller rastepladser for flagermus. Projektet kan heller ikke direkte eller indirekte skade flagermus.

Strandtudse:

Der er et konkret fund af strandtudse i den sydøstlige del af projektområdet fra 2011. Strandtudse yngler i rene temporære vandhuller i grusgrave, indlandsklitter, klitheder og strandsøer. Arealerne skal være åbne med næsten ingen eller meget lav bevoksning som eks. klitformationer med vindbrud, strandenge eller enge med meget lav vegetation. Om dage ligger den nedgravet og den overvintre ved at grave sig ned 60-120 cm ned i jorden på tørre arealer. Strandtudsen vil på projektets tidspunkt for udførelse være nedgravet overvintring. Under projektets udførsel begrænses kørslen til færrest mulige spor på arealerne for at lave mindst muligt areal med traktose og påvirkning af naturtyperne. Det vurderes at projektet efter endt udførelse vil gavne til tilstanden af strandtudsens rasteområder, da projektet forhindre tilgroning og skaber områder med blottet sand. Samlet set vurderes projektet ikke at have en væsentlig påvirkning af strandtudsen eller dens yngle- eller rasteområder.

Markfirben: Findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave og sandede bakkeområder.

Der er registreret fund af markfirben 200-300 meter fra projektområdet og store dele af projektområdet vurderes at være egnet levested for markfirben. Åbne, sandede, solvendte skrænter med spredte buske er altafgørende for markfirbenet. Det ansøgte projekt har til formål at gavne

til tilstanden af de lysåbne naturtyper ved at forhindre tilgroning og skabe områder med blottet sand. Dermed forbedres levestedet for markfirben og projektet vurderes derfor ikke at have en væsentlig påvirkning af dens yngle- eller rasteområder.

Odder: Er beskrevet under afsnittet "Natura 2000".

Samlet set vurderes ingen af bilag IV-arterne at blive væsentligt påvirket af det ansøgte projekt, men vurderes, at kunne forbedre levestederne for henholdsvis markfirben og strandtudse.

…"

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 6. november 2024 anført:

"…

Vi har diskuteret anmodningen, de forskellige kommentarer medsendes, Et af problemerne er fjernelse af hyben, hvor der skal graves og køres med gravemaskiner, det kommer til at gå ud over arealet, det bedste ville være at fjerne buskene om muligt. Måske også en risiko for, at hæg tager over og spreder sig.

Generelt synes vi det er et godt forslag, som vi sagtens kan acceptere

…"

Hjørring kommune har i en mail af 14. november 2024 nærmere præciseret omfanget af den planlagte rydning af arealerne, herunder særligt havtorn:

"…

Vedrørende ansøgningen sendt den 9. oktober 2024 om rydning indenfor fredningen syd for Tornby Klitplantage, er her som aftalt en kort præcisering af omfanget af rydningen:

- Rydningen af rynket rose, glansbladet hæg og sitkagran foregår på hele arealet. Forekomsterne af disse arter står spredt, og målet er at fjerne så mange forekomster som overhovedet muligt. På det vedhæftede kort er glansbladet hæg vist med grøn prik og rynket rose med lilla prik. Forekomsterne af sitkagran er så få, at de ikke er vist på kortet.

- Havtorn vokser på en stor del af arealet og danner nogle sammenhængende, ufremkommelige krat, som besværliggør græsningen og bortskygger vegetationen tilknyttet habitatnaturtypen grå-grøn klit. Rydningen af havtorn udgør en mindre reducering af det samlede havtornkrat, og tilgodeser grå-grøn klit og afgræsningen. Rydning ved oprykning foregår på 3 mindre områder på i alt 0,5ha, som er vist med gult på kortet. Udenfor de 3 områder ryddes der ikke havtorn, medmindre det er nødvendigt, at slå et spor ind til de invasive arter nævnt oven for. Sikring af grå-grøn klit på bekostning af havtornklit er en målsætning i Natura2000 planen for området.

- Ansøgningen gælder et areal på 110ha, hvor der kun arbejdes med rydning på 19ha i 2024/25. Den resterende del af området, forventes ryddet efter samme fremgangsmåde i 2 eller 3 etaper i de kommende år. Hvis fredningsnævnet vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at denne ansøgning og tilladelse kun omhandler etape 1 på 19 ha., kan vi ansøge om de kommende etaper på et senere tidspunkt, hvor der så kan være mulighed for besigtigelse af resultaterne af denne vinters rydning.

- …”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af arealer syd for Tornby Klitplantage ved betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Det er fredningsnævnets vurdering på baggrund af Hjørring Kommunes udtalelse og sagens øvrige oplysninger, at det ansøgte projekt ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Fredningsnævnet må antage, at projektet har en naturforbedrende karakter, og at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle-eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivet.

Endelig er det fredningsnævnets vurdering, at projektet ikke strider mod fredningens formål, men vil forbedre naturforholdene i området og bringe forholdene så nær som muligt til den oprindelige tilstand. Nævnet kan derfor meddele dispensation til det ansøgte rydningsarbejde (1. etape - ca. 19 ha) på de samme vilkår, som er nævnt i afgørelsen af 9. oktober 2024 fra Hjørring Kommune.

Det bemærkes, at det kan være hensigtsmæssigt på et senere tidspunkt at behandle en eventuel ansøgning om rydning af det resterende areal efter en nærmere vurdering af 1. etape.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Ditte Svendsen,
2. Anette Jensen,
3. Miljøstyrelsen,
4. Hjørring Kommune, Sagsnr.: 01.05.11-G01-6-24,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring,

7. Dansk Ornitologisk Forening København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Hjørring,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Mette Diget.

Nordjylland, nordlig del,

Badehusvej 17, 9000 Aalborg,

Email: Nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk,

Telefon 3025 5459

Aalborg, den ??? november 2025

FN-NJN-64- 2025: Rydning af vedplanter og invasive arter i Tornby Klitplantage, Hønsebakkerne – Etape 2.

Fredningsnævnet har den 22. september 2025 fra Hjørring Kommune modtaget ansøgning om tilladelse til at foretage naturpleje på matr.nr. 49, 69, 86, 10i og 6c alle Sdr. Tornby By, Tornby, der ejes af Mette Diget, som har meddelt accept til, at den ansøgte naturpleje gennemføres som etape 2.

Det samlede fredningsnævn har behandlet sagen på skriftligt grundlag og besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelse fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Ved en afgørelse af 22. november 2024 meddelte fredningsnævnet dispensation til rydning af vedplanter og invasive arter - etape 1 (FN-NJN-48-2024).

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 8. maj 1956 om fredning af arealer syd for Tornby Klitplantage og Liver Å, der har til formål, at arealerne skal henligge som de var på fredningstidspunktet.

Fredningen har følgende bestemmelse:

> "…
>
> Den på arealerne værende naturlige vegetation, derunder den særlig karakteristiske bevoksning af klittorn, skal bevares som sådan. Ejeren skal dog af hensyn til græsningen have ret til afhugning, men ikke til rydning, af klittorn. Selvsåede træer af enhver art kan fjernes ved fredningsnævnets foranstaltning uden udgift for ejeren. Der må ikke på arealerne foretages gravning, af sten, grus, sand eller ler. Egentlig afgravning eller påfyldning af det naturlige jordsmon eller henkastning af affald herpå må ikke finde sted.
>
> …".

Hjørring Kommune har om den del af projektet, der blev meddelt dispensation til i 2024 (etape 1) anført:

> "…
>
> Hjørring Kommune modtog sidste efterår en dispensation til et naturplejeprojekt indenfor fredningerne Tornby Klitplantage og Liver Å. Projektet havde til formål at rydde invasive arter (rynket rose, sitka-gran og glansbladet hæg) samt oprykke havtorn for undgå tilgroning af værdifulde lysåbne naturtyper.

Dispensationen omfattede kun 1. etape af projektet og kommunen ønsker nu at ansøge om at udføre samme tiltag indenfor den resterende del af projektområdet, som beskrevet i den daværende ansøgning. Under udførelsen af 1. etape har Hjørring Kommune fået gode erfaringer med bekæmpelsen af de invasive arter og kørsel med maskiner indenfor området og er godt tilfredse med resultatet af projektet

…".

Hjørring Kommune har om baggrunden for det ansøgte anført følgende:

"…

Arealerne er gennem mange år blevet afgræsset med får og kreaturer, men trods afgræsningen breder bevoksning af primært havtorn sig på bekostning af den græs/urtevegetation, der er karakteristisk for overdrev og habitatnaturtyperne enebærklit, rigkær og grå/grøn klit.

Havtornkrattet er flere steder så tæt, at det begrænser kreaturernes færdsel og dermed forhindrer afgræsningen.

Desuden findes der spredt i området bevoksninger af rynket rose, sitkagran og glansbladet hæg. Disse arter bør fjernes hurtigst muligt for at undgå spredning.

Formålet med naturplejen er først og fremmest at forhindre spredningen af invasive arter og derefter rydde mindre områder med havtorn for at forbedre mulighederne for afgræsning og skabe ny dynamik og variation i vegetationen.

Forekomsterne af invasive arter og de ønskede rydninger er vist på kortbilag 2:

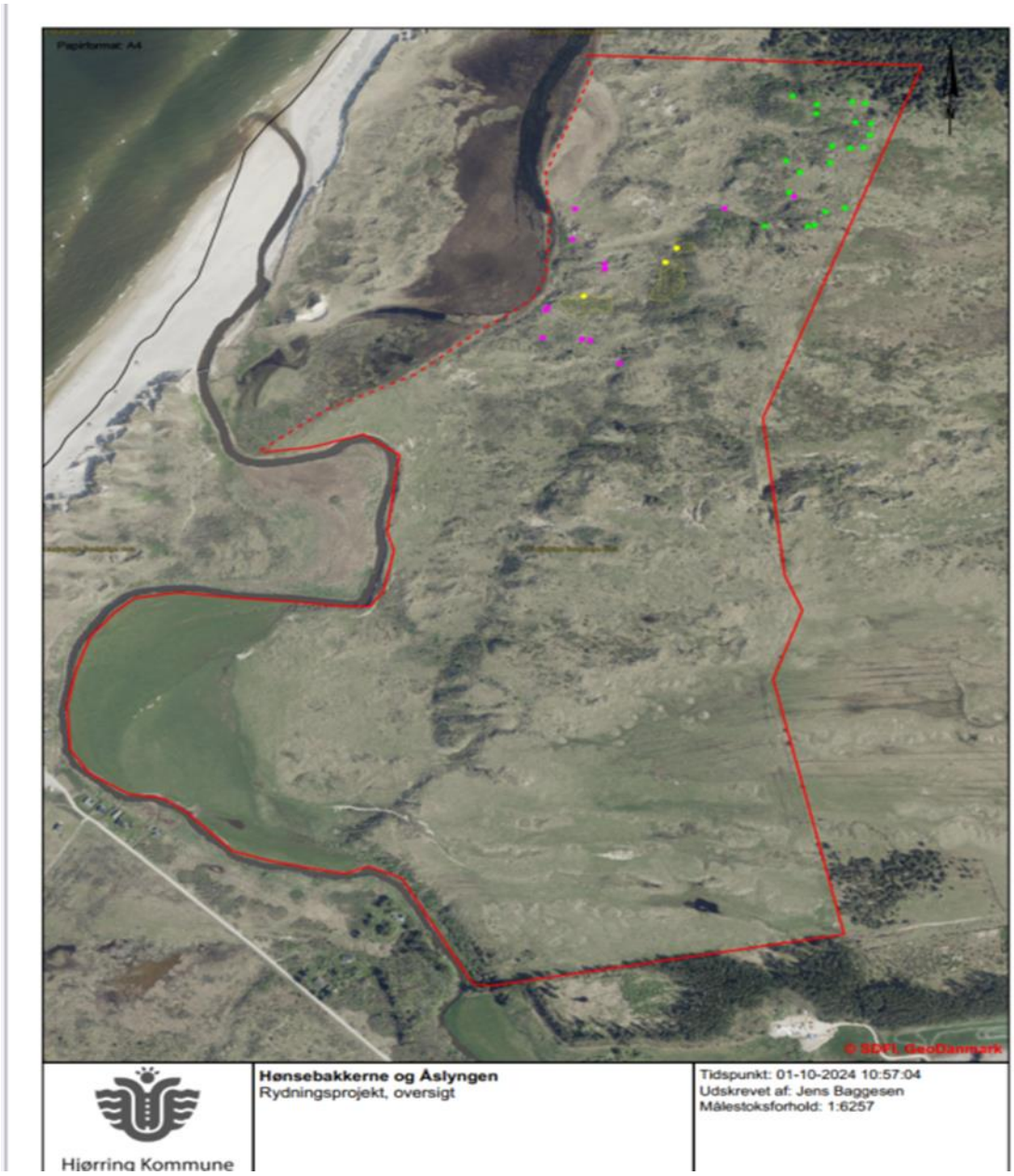

hvor grøn er rydning af glansbladet hæg, gul polygon og gul er rydning af vedplanter, og rød er rydning af rynket rose.

Naturplejen er oplyst udført på følgende måde:

"…

- Rynket rose graves op og fjernes. Hvor det pga. af terrænet ikke er muligt, bliver roserne knust.

- Glansbladet hæg fældes og fjernes og roden rykkes op.

- Sitkagran fældes. Træer < 150 cm efterlades på stedet. Større træer fjernes.

- Havtorn rykkes op og fjernes.

For at nå frem til de invasive arter og ryddede områder, knuses der spor gennem havtornkrattet. Derved skabes der variation i vegetationen samtidig med at kreaturerne vil være mere tilbøjelige til at færdes på større del af området.

Kørsel i området begrænses mest muligt. Derfor vil det i løbet af rydningsarbejdet blive vurderet, om noget af det materiale der skal fjernes, kan samles og brændes af for at minimere kørsel. Evt. afbrændingspladser vil blive valgt ud fra vegetationen, fx så der laves bål ovenpå partier af rynket rose.

Hvis der skal brændes af, skal det anmeldes til kommunens Team Miljø. Derfor sendes denne ansøgning videre til Team Miljø, hvis behovet opstår.

…"

Hjørring Kommune har den 9. oktober 2024 i forbindelse med gennemførelse af 1. etape meddelt følgende vilkår for sin tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3:

"…

Projektet udføres som beskrevet i ansøgningen.

• Kørsel med maskiner begrænses til den nødvendige kørsel i forbindelse med projektet og til færrest mulige kørespor.

• Vedplanter over 1-1,5 meter fjernes fra arealet ved bortkørsel eller afbrænding.

• Rynket rose nedgraves og dækkes med minimum 1 meter sand, gerne mere. Alternativt bortskaffes de opgravede roser fra arealet.

• Efter endt opgravning af vedplanter genetableres terrænet til det oprindelige niveau og indpasses de omkringliggende landskabsformer.

• Projektet må kun udføres i dagtimerne af hensyn til forstyrrelse af bilag IV-arten odder.

…"

Hjørring Kommune har derudover oplyst:

”…

Arealerne er registreret som overdrev og beliggende på den gamle stenalderkystskrænt og har en lang historik med afgræsning. Hjørring Kommune har i forbindelse med projektet besigtiget arealet og fundet arter som nikkende kobjælde, smalbladet timian, velduftende gulaks, almindelig kællingetand, bidende stenurt, hjelme, sandstar og ene.

Kommunen vurderer arealet til at være et meget værdifuldt naturareal bestående af en mosaik af klitnaturtyper med højt artsindhold. Arealet er dog også påvirket negativt af tilgroning med vedplanter, høje græsser og invasive arter, som på sigt kan udgøre en trussel for den hjemmehørende vegetation og besværliggøre græsningen.

…”

Hjørring Kommune har om Natura 2000- og Habitatforhold oplyst følgende:

”…

Natura 2000:

Hele det ansøgte areal er beliggende indenfor Natura 2000-område nr. 6 Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å. Området er på 626 ha og udpeget for at beskytte en række naturtyper og arter særligt naturtypen rigkær samt de mosaikagtige forekomster af klitnatur. De store klitlavninger med mosaik af søer, rigkær, tagrørsump og vældprægede enge og moser har et helt unikt dyre- og planteliv. Området er sandsynligvis det sted i Danmark med flest sjældne plantearter og lobeliesøen Vandplasken er udpeget som særligt naturvidenskabeligt interesseområde grundet dens uforstyrrede beliggenhed. Arter på udpegningsgrundlaget er mygblomst, hedepletvinge, kildevældsvindelsnegl, bæklampret, havlampret og odder.

Projektområdet er beliggende i en mosaik af habitatnaturtyperne 2160 havtorn klit, 2130 grå/grøn klit*, 2170 gårisklit og 2250 enebærklit*, hvor grågrøn klit og havtorn klit er dominerende. Projektets indsatser vurderes kun at påvirke naturtyperne lokalt, hvorfor projektet ikke vurderes ift. de resterende naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Natura 2000-planen for perioden 2022-2027, som fastsætter målsætningerne og indsatserne for naturtyperne på udpegningsgrundlaget; beskriver i de overordnede målsætninger at:

”Områdets udbredte mosaik af klitnaturtyper sikres. Havtornklit (2160) nedprioriteres i dette område i forhold til grå/grøn klit (2130) og klitlavning (2190), også enebærklit (2250) prioriteres højt.”.

Hvor der kan opstå modsatte interesser i forvaltningen af klitnaturtyperne foreskriver Natura-2000-planen at:

”Havtornklit nedprioriteres i dette område i forhold til grønsværsklit (prioriteret naturtype på EU-niveau) og klitlavning (levested for mange fredede, rødlistede og ansvarsarter), så rydning af havtornkrat accepteres i denne kontekst.

Hvad angår enebærklit, er denne naturtype, ligesom grønsværsklit, prioriteret på EU niveau, så totale rydninger af naturtypen er ikke ønskelig, og om muligt forsøges lysåbne enebærklitter med lysåben grønklitvegetation i bunden bibeholdt."

Arterne på udpegningsgrundlaget mygblomst (1903), kildevældsvindelsnegl (1013), bæklampret (1096) og havlampret (1095) er tilknyttet våde naturtyper og hedepletvinge (1065) er ikke observeret i området siden starten 1990'erne. Arterne vurderes derfor ikke påvirket af det ansøgte projekt. Odder (1355) er ikke observeret på selve projektarealet, men vurderes at have en stabil bestand i området langs vandløbet og den gamle åslynge vest for projektområdet. Der kan være en midlertidig forstyrrelse af odder under projektets udførelse, men da forstyrrelsen kun står på i en kort periode i dagtimerne samt der er mange muligheder for skjulesteder i krat og rørskov, vurderes projektet ikke at have en væsentlig påvirkning af odder.

På baggrund af ovenstående vurderer Hjørring Kommune at projektet har en naturforbedrende karakter da indsatserne har til formål at bekæmpe invasive arter, tilgroning med vedplanter og at havtornekrattet ikke spreder sig på bekostning af grågrønklit og enebærklit og forringer tilstanden af naturtyperne. Rydningen af vedplaner vil yderligere skabe passager for græssende dyr samt hvor rynket rose, glansbladet hæg og havtorn ryddes, skabe områder med bart sand, som vil øge den naturlige dynamik på arealerne. Projektet vil altså ikke påvirke naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget negativt.

…

Udpegningsgrundlaget ses neden for.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 6		
Naturtyper:	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Havtornklit (2160)
	Gråriskklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Enebærklit* (2250)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Å-mudderbanke (3270)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Mygblomst (1903)	Hedepletvinge (1065)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Bæklampret (1096)
	Havlampret (1095)	Odder (1355)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Hjørring Kommune har om Habitatdirektivets bilag IV-arter udtalt følgende:

"…

I Hjørring Kommune er der fundet følgende arter på habitatdirektivets bilag IV: Mygblomst, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø, strandtudse, odder og flere arter flagermus.

Projektet udføres på tørre lysåbne naturtyper og vurderes at ikke at være egnet levested, raste- eller yngleområde for mygblomst, stor vandsalamander løgfrø og spidssnudet frø som er tilknyttet de våde naturtyper.

Løgfrø kan bevæge sig op til ca. 500 meter væk fra vandhullet og begrave sig i løs sandet jord. Nærmeste fund af løgfrø er ca. 1 km vest for projektområdet inde i Tornby Klitplantage. Arten vurderes derfor heller ikke påvirket væsentligt af projektet.

Da projektet udføres på tørre lysåbne naturtyper, vurderes det at de eneste bilag IV arter, der potentielt kan forekomme i området, er markfirben, standtudse, odder og omstrejfende flagermus. Sidstnævnte kan findes overalt i kommunen.

Flagermus:

Det vurderes at projektet ikke på nogen måde kan påvirke hverken yngle- eller rastepladser for flagermus. Projektet kan heller ikke direkte eller indirekte skade flagermus.

Strandtudse:

Der er et konkret fund af strandtudse i den sydøstlige del af projektområdet fra 2011. Strandtudse yngler i rene temporære vandhuller i grusgrave, indlandsklitter, klitheder og strandsøer. Arealerne skal være åbne med næsten ingen eller meget lav bevoksning som eks. klitformationer med vindbrud, strandenge eller enge med meget lav vegetation. Om dage ligger den nedgravet og den overvintrer ved at grave sig ned 60-120 cm ned i jorden på tørre arealer. Strandtudsen vil på projektets tidspunkt for udførelse være nedgravet overvintring. Under projektets udførsel begrænses kørslen til færrest mulige spor på arealerne for at lave mindst muligt areal med traktose og påvirkning af naturtyperne. Det vurderes at projektet efter endt udførelse vil gavne til tilstanden af strandtudsens rasteområder, da projektet forhindrer tilgroning og skaber områder med blottet sand. Samlet set vurderes projektet ikke at have en væsentlig påvirkning af strandtudsen eller dens yngle- eller rasteområder.

Markfirben: Findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave og sandede bakkeområder.

Der er registreret fund af markfirben 200-300 meter fra projektområdet og store dele af projektområdet vurderes at være egnet levested for markfirben. Åbne, sandede, solvendte skrænter med spredte buske er altafgørende for markfirbenet. Det ansøgte projekt har til formål at gavne til tilstanden af de lysåbne naturtyper ved at forhindre tilgroning og skabe områder med blottet sand. Dermed forbedres levestedet for markfirben og projektet vurderes derfor ikke at have en væsentlig påvirkning af dens yngle- eller rasteområder.

Odder: Er beskrevet under afsnittet ”Natura 2000”.

Samlet set vurderes ingen af bilag IV-arterne at blive væsentligt påvirket af det ansøgte projekt, men vurderes, at kunne forbedre levestederne for henholdsvis markfirben og strandtudse

…”.

Hjørring Kommune har i en mail af 14. november 2024 om 1. etape nærmere præciseret omfanget af den planlagte rydning af arealerne, herunder særligt havtorn:

"…

Vedrørende ansøgningen sendt den 9. oktober 2024 om rydning indenfor fredningen syd for Tornby Klitplantage, er her som aftalt en kort præcisering af omfanget af rydningen:

- Rydningen af rynket rose, glansbladet hæg og sitkagran foregår på hele arealet. Forekomsterne af disse arter står spredt, og målet er at fjerne så mange forekomster som overhovedet muligt. På det vedhæftede kort er glansbladet hæg vist med grøn prik og rynket rose med lilla prik. Forekomsterne af sitkagran er så få, at de ikke er vist på kortet.

- Havtorn vokser på en stor del af arealet og danner nogle sammenhængende, ufremkommelige krat, som besværliggør græsningen og bortskygger vegetationen tilknyttet habitatnaturtypen grå-grøn klit. Rydningen af havtorn udgør en mindre reducering af det samlede havtornkrat, og tilgodeser grågrøn klit og afgræsningen. Rydning ved oprykning foregår på 3 mindre områder på i alt 0,5ha, som er vist med gult på kortet. Udenfor de 3 områder ryddes der ikke havtorn, medmindre det er nødvendigt, at slå et spor ind til de invasive arter nævnt oven for. Sikring af grågrøn klit på bekostning af havtornklit er en målsætning i Natura2000 planen for området.

- Ansøgningen gælder et areal på 110ha, hvor der kun arbejdes med rydning på 19 ha i 2024/25.

Den resterende del af området, forventes ryddet efter samme fremgangsmåde i 2 eller 3 etaper i de kommende år. Hvis fredningsnævnet vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at denne ansøgning og tilladelse kun omhandler etape 1 på 19 ha., kan vi ansøge om de kommende etaper på et senere tidspunkt, hvor der så kan være mulighed for besigtigelse af resultaterne af denne vinters rydning.

…"

Fotos bilagt ansøgningen:

Glansbladet hæg

Rynket rose

Område med tilgroning af massivt havtornkrat og sitka-gran som besværliggør dyrenes færdsel og dermed afgræsningen.

Herudover viser ansøgningen omfanget af tilgroning i området i perioden 1954-2023.

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 5. november 2025 udtalt støtte til projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af arealer syd for Tornby Klitplantage og Liver Å, betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Det er fredningsnævnets vurdering på baggrund af Hjørring Kommunes udtalelser og sagens øvrige oplysninger, at det ansøgte projekt ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Fredningsnævnet må antage, at projektet har en naturforbedrende karakter, og at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle-eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivet.

Endelig er det fredningsnævnets vurdering, at projektet ikke strider mod fredningens formål, men vil forbedre naturforholdene i området og bringe forholdene så nær som muligt til den oprindelige tilstand. Nævnet kan derfor meddele dispensation til det ansøgte rydningsarbejde - nu vedrørende 2. etape - på de samme vilkår, som er nævnt i afgørelsen af 9. oktober 2024 fra Hjørring Kommune.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog

ikke. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Med venlig hilsen

Niels Bjerre

Denne afgørelse sendes til:

1. Ditte Svendsen,
2. Anette Jensen,
3. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
4. Hjørring Kommune, Sagsnr.: 01.05.11-G01-6-24,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring,
7. Dansk Ornitologisk Forening København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Hjørring,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Mette Diget.